

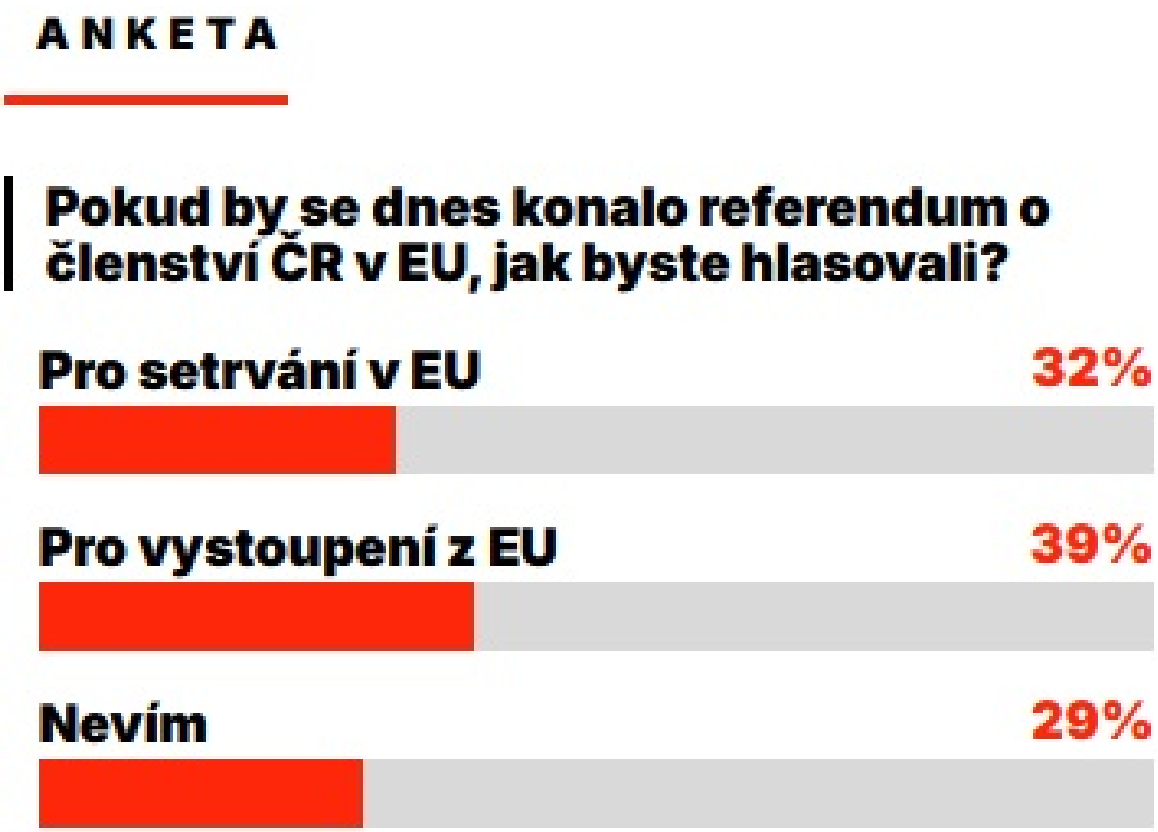
V anketě Prvních zpráv hlasovalo 87 385 čtenářů. Pro vystoupení z EU bylo 39 procent, pro setrvání 32 procent. Výsledek znovu otevírá spor o referendum.

O vystoupení České republiky z Evropské unie se v tuzemské politice mluví už řadu let. Pro jedny představuje členství základ hospodářské prosperity a bezpečného ukotvení země, pro druhé symbol rostoucího vlivu Bruselu, přibývajících regulací a omezování národní suverenity. Spor, který se pravidelně vrací před volbami, nyní získal další rozměr. V rozsáhlé čtenářské anketě serveru Prvnízprávy.cz totiž získala možnost vystoupení z Unie více hlasů než setrvání. A to právě v době, kdy vláda připravuje zákon o celostátním referendu, z něhož chce rozhodování o členství v EU výslovně vyloučit.

Do ankety, která probíhala od 6. do 17. listopadu 2026, se zapojilo 87 385 čtenářů. Na otázku „Pokud by se dnes konalo referendum o členství ČR v EU, jak byste hlasovali?“ odpovědělo 39 procent pro vystoupení, 32 procent pro setrvání a 29 procent zvolilo možnost nevím. Rozdíl mezi zastánci odchodu a pokračování členství tak činí sedm procentních bodů. Vystoupení sice nezískalo nadpoloviční většinu všech hlasů, přesto se stalo nejčastěji volenou odpovědí.

Pozornost zaslouží také vysoký počet nerozhodnutých. Téměř tři z deseti účastníků nedokázali říci, jak by v případném referendu hlasovali. Právě tato skupina by přitom v reálném celostátním hlasování mohla sehrát významnou roli. Anketa její motivace nezjišťovala, a nelze proto určit, zda za váháním stojí obavy z ekonomických důsledků odchodu, nespokojenost s fungováním EU, nebo prostě nedostatek informací o tom, co by vystoupení znamenalo.

Jde o dobrovolnou čtenářskou anketu, nikoliv reprezentativní průzkum veřejného mínění. Její výsledek přesto ukazuje, že mezi hlasujícími návštěvníky serveru má myšlenka odchodu výraznou podporu. Politicky zajímavé je především načasování: ve chvíli, kdy se znovu diskutuje o možnosti přímého rozhodování občanů, chce vláda právě otázku členství v EU z referenda vyjmout.

SPD chce referendum roky. Ve vládě ale přišel zásadní ústupek

Právě referendum o členství v Evropské unii patří dlouhodobě k nejvýraznějším požadavkům hnutí SPD Tomia Okamury. Hnutí opakovaně prosazovalo zákon o obecném referendu, který by občanům umožnil rozhodovat také o zásadních otázkách zahraničněpolitického směřování země. Možnost hlasovat o vystoupení z EU se stala jedním z témat, jimiž SPD oslovovala své voliče.

Okamurovo hnutí přitom argumentuje tím, že o vstupu České republiky do Evropské unie občané rozhodovali přímo, a měli by proto mít právo rozhodnout také o případném odchodu. Podle této logiky by nemělo být pokračování členství otázkou, o níž mohou rozhodovat pouze vláda a Parlament.

Po vzniku vládní spolupráce ANO, SPD a Motoristů však přišel kompromis. Hnutí ANO od počátku odmítalo, aby se případné referendum týkalo členství v Evropské unii nebo NATO. Andrej Babiš tento postoj opakoval už před sněmovními volbami v roce 2025. Přímé hlasování občanů sice podporoval, ale nikoliv o vystoupení z obou organizací.

Výsledkem je vládní návrh ústavního zákona o celostátním referendu, který kabinet schválil 9. listopadu 2026. Podle předlohy by občané mohli referendum iniciovat peticí s nejméně 300 tisíci podpisy, případně by je mohl vyvolat Parlament za souhlasu obou komor. Hlasovat by však nebylo možné o členství České republiky v Evropské unii a NATO, stejně jako o některých dalších ústavně či právně vymezených otázkách.

Pro SPD jde o citelný ústupek. Strana, která možnost referenda o členství v EU dlouhodobě prosazovala, se nyní podílí na vládní spolupráci, jejímž výsledkem je návrh takové hlasování výslovně vylučující. Z předvolebního požadavku se tak stalo téma, které muselo ustoupit koaliční dohodě. Vládní návrh navíc ještě není schváleným zákonem. Protože jde o ústavní předpis, musí získat

podporu tří pětin všech poslanců a tří pětin přítomných senátorů. Koalice sama potřebnou většinu ve Sněmovně nemá, takže bez podpory části opozice návrh neprosadí.

Debata o referendu má přitom v České republice konkrétní historický základ. O vstupu do Evropské unie se hlasovalo 13. a 14. června 2003. Pro vstup tehdy bylo 77,33 procenta zúčastněných při volební účasti 55,21 procenta. Česká republika se následně stala členem EU 1. května 2004. Tehdejší hlasování umožnil zvláštní ústavní zákon. Obecné právo občanů vyvolat celostátní referendum tím ale nevzniklo. Právě na tento rozdíl zastánci přímé demokracie dlouhodobě upozorňují. Pokud mohli lidé rozhodnout o vstupu, proč by podle nich neměli dostat možnost rozhodnout také o setrvání?

Odpůrci referenda o odchodu naopak poukazují na mimořádné hospodářské a bezpečnostní důsledky takového rozhodnutí. Vystoupení z Unie by podle nich nebylo jednoduchým politickým gestem, ale začátkem složitého vyjednávání, jehož výsledek by zasáhl firmy, zaměstnance i každodenní život občanů. Spor se tak nevede pouze o samotné členství. Stejně podstatné je, zda mají občané dostat možnost o něm přímo rozhodovat a proč současná vláda tuto otázku z připravovaného referenda vyřazuje.

Odchod z EU by nebyl jen politickým gestem

Případné vystoupení České republiky z Evropské unie by mělo důsledky, které výrazně přesahují debatu o evropských institucích a národní suverenitě. Česká ekonomika je úzce propojena s ostatními členskými státy a její fungování stojí z velké části na zahraničním obchodě.

Podle údajů Ministerstva zahraničních věcí směřovalo v roce 2025 do zemí Evropské unie 77,5 procenta českého vývozu. Nejvýznamnějším obchodním partnerem zůstává Německo, kam míří přibližně 30 procent tuzemského exportu. Automobilový průmysl, strojírenství a další odvětví jsou součástí evropských dodavatelských řetězců, v nichž zboží a součástky běžně překračují hranice několika států.

Odchod z Unie by neznamenal automatické přerušení těchto vztahů. Vyžadoval by však nové obchodní dohody a změnu pravidel, podle nichž dnes české firmy fungují. Záleželo by na tom, jaký přístup na jednotný evropský trh by se podařilo vyjednat a za jakých podmínek. Kritici evropské integrace dlouhodobě upozorňují na rostoucí regulaci, administrativní zátěž, klimatickou politiku a omezování pravomocí národních států. Podle nich by Česko mimo Unii mohlo samostatněji rozhodovat o řadě hospodářských a politických otázek.

Zastánci členství naproti tomu zdůrazňují výhody jednotného trhu, volný pohyb osob, investice a možnost podílet se na tvorbě evropských pravidel. Připomínají také, že české podniky obchodující s Unií by musely řadu evropských norem dodržovat i po případném odchodu, aniž by Česká republika měla současné možnosti jejich podobu ovlivňovat.

Často diskutovanou otázkou jsou evropské dotace. Česká republika dlouhodobě získává z evropského rozpočtu více prostředků, než do něj odvádí. Odchod by znamenal ztrátu části těchto příjmů, současně by však skončila povinnost platit členské příspěvky. Stát by pak musel rozhodnout, které dosavadní programy chce financovat sám. Samotné porovnání dotací a odvodů ale nevystihuje širší dopady členství na obchod a investice.

Zkušenost s vystoupením nabízí Velká Británie. V referendu v roce 2016 hlasovalo pro brexit 51,9 procenta zúčastněných. Země Evropskou unii opustila 31. ledna 2020, ale vyjednávání o budoucích vztazích ukázala, jak náročné je oddělit ekonomiku po desetiletích společných pravidel. Británie získala větší samostatnost v některých oblastech rozhodování, současně však čelí novým obchodním a administrativním překážkám.

Česká republika má ovšem jinou hospodářskou strukturu i geografické postavení. Její nejvýznamnější obchodní partneři leží bezprostředně za hranicemi, a případný Czexit by proto musel být posuzován podle konkrétních českých podmínek. Dopady by se navíc netýkaly pouze firem. Změnit by se mohla pravidla pro občany pracující, studující nebo žijící v jiných členských státech, stejně jako podmínky pobytu, uznávání kvalifikací a přeshraničního poskytování služeb. Rozsah změn by závisel na budoucích dohodách s Evropskou unií.

Samotné referendum by navíc neznamenalo okamžitý odchod. Článek 50 Smlouvy o Evropské unii stanoví postup, podle něhož členský stát oznámí svůj záměr Evropské radě a následně vyjednává o podmínkách vystoupení. Bez dohody o prodloužení příslušné lhůty se unijní smlouvy na vystupující stát zpravidla přestanou vztahovat po dvou letech od oznámení.

Před případným hlasováním by proto bylo důležité vědět nejen to, zda občané chtějí v Unii zůstat, ale také jaké vztahy by si Česká republika přála zachovat po odchodu. Bez konkrétní představy o obchodních podmínkách, pohybu osob a mezinárodních závazcích by se složité rozhodnutí snadno změnilo v souboj politických hesel.

Přes 87 tisíc hlasů. A otázka, na kterou vláda referendum nepřipouští

Výsledek ankety Prvních zpráv přichází v době, kdy se české politické strany shodují na potřebě diskutovat o fungování Evropské unie, ale podstatně méně už na tom, zda by měli občané dostat možnost rozhodnout o samotném členství.

ANO a Motoristé zdůrazňují potřebu reformovat evropské instituce, omezovat některé regulace a posilovat pravomoci národních států, ale vystoupení České republiky z EU odmítají. SPD dlouhodobě prosazuje možnost rozhodnout o členství v referendu, přestože v rámci vládní spolupráce přijala návrh, který tuto otázku z obecného referenda vylučuje. Opoziční strany ODS, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a Piráti se rovněž hlásí k pokračování českého členství, byť se jejich představy o budoucí podobě evropské integrace liší.

Mezi hlavními parlamentními silami tak není dostatečná politická vůle otevřít cestu k referendu o vystoupení. Spor se soustřeďuje především na rozsah pravomocí evropských institucí, podobu společných pravidel a možnosti České republiky ovlivňovat jejich rozhodování.

Právě v tom spočívá politická zajímavost čtenářského hlasování. Jeho účastníci odpovídali na otázku, kterou vláda nechce mezi přípustná témata celostátního referenda zařadit. Zároveň se ukázalo, že ani mezi hlasujícími nejde o jednoznačně uzavřenou věc. Vedle zastánců odchodu a setrvání zůstává početná skupina lidí, kteří se nedokážou rozhodnout.

Pro politiky by to mělo být především upozornění, že spor o Evropskou unii nelze odbýt pouhým ujišťováním o výhodách členství ani jednoduchými hesly o návratu suverenity. Obě strany by měly umět vysvětlit, co by jejich představy znamenaly v praxi. A pokud část politické reprezentace považuje referendum o členství za nepřijatelné, měla by také srozumitelně říci proč.

Čtenářská anketa Prvních zpráv ukázala, že možnost vystoupení z Evropské unie má mezi hlasujícími výraznou podporu. Vláda přitom připravuje referendum, v němž by se právě o členství rozhodovat nesmělo. Pro SPD, která takové hlasování dlouhodobě požadovala, jde o politicky citlivý kompromis. Zůstává tak otázka, zda se debata o Czexitu bude i nadále odehrávat především v předvolebních programech a internetových anketách, nebo zda někdy vznikne politická vůle umožnit občanům rozhodnout o členství přímo.

ZDROJ: První zprávy / X-Twitter / Tomio Okamura / Andrej Babiš

~~~
Zdroj:
https://cz24.news/czexit-obrovska-zmena-za-par-let-pres-87-tisic-hlasu-prineslo-prekvapivy-vysledek

Sdílet
~~~